

กล่าวนำ

โดย ร้อยเอกอาร์เทอร์ เอสติงส์ โอ.บี.อี.^๑

ในงานเขียนของผมชิ้นนี้ ผมทำสิ่งที่ผิดแผกไปจากวิสัยที่เคยทำปกติ ซึ่งจะเล่าเพียงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ผมอยู่ร่วมด้วยเท่านั้น ด้วยเหตุนี้บางบทจึงจะเล่าผ่านบุคคลที่สาม

ผมใคร่จะขอรับรองกับท่านผู้อ่านว่า เหตุการณ์ที่เล่าในบทเหล่านั้นได้เกิดขึ้นจริง ถ้าผมพรรณนาความคิดและความรู้สึกของบุคคลต่างๆ โดยใช้สำนวนโวหารแบบกวี นั่นก็เพราะผมเชื่อว่าผมบรรยายมันออกมาได้อย่างเที่ยงตรงพอสมควร ทั้งนี้อาจต้องชี้แจงเพิ่มเติมด้วยว่า ทั้งหมดนั้นผ่านการ “ตรวจสอบ” จากมิตรของผมคือ แอร์กูล บัวโรต์ เองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

กล่าวโดยสรุปก็คือ หากผมพรรณนายืดยาวในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งผมไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่เป็นผลสืบเนื่องจากอาชญากรรมแปลกประหลาดที่เกิดขึ้นติดๆ กันหลายครั้งนั้น นั่นก็เพราะธาตุแท้ของมนุษย์และแง่มุมส่วนบุคคลเป็นสิ่งที่ไม่อาจจะเลยได้ ครั้งหนึ่งแอร์กูล บัวโรต์ สอนผมด้วยท่าทางเปี่ยมล้นความรู้สึกว่า ความรักก็อาจเป็นผลพลอยได้ของอาชญากรรม

ในส่วนของการไขปริศนาเอบีซีนั้น ผมบอกได้เพียงว่า ในความเห็นของผม บัวโรต์แสดงให้เห็นความเป็นอัจฉริยะอย่างแท้จริง จากวิธีที่เขารับมือกับปัญหาที่แตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากทุกปัญหาที่เคยกล้ำกรายเข้ามาในชีวิต

^๑Order of the British Empire หรือชื่อเต็มคือ Most Excellent Order of the British Empire เครื่องราชอิสริยาภรณ์ของเครือจักรภพอังกฤษ

จดหมาย

ในเดือนมิถุนายน ปี ๑๙๓๕ ผมเดินทางกลับบ้านหลังจากรอนแรมไปใช้ชีวิตที่ฟาร์มปศุสัตว์ของตัวเองในอเมริกาใต้ราวหกเดือน ชีวิตที่นั่นนั้นยากลำบาก ครอบครัวของเราได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก เช่นเดียวกับทุกคน ผมมีธุระหลายอย่างที่必须在อังกฤษ และคิดว่าจะจัดการให้ลุล่วงได้ก็ต่อเมื่อได้ติดต่อกันแบบเห็นหน้าค่าตาเท่านั้น ภรรยาของผมยังอยู่ที่อเมริกาใต้เพื่อดูแลฟาร์มของเราต่อ

คงไม่ต้องบอกกระมังว่า มารกิจลำดับต้นๆที่ผมทำเมื่อเดินทางถึงอังกฤษก็คือ การแวะไปเยี่ยมสหราชอาณาจักรของผม แอร์กูล บิวโรต์

ผมพบเขาที่แพลตหลังหนึ่งในลอนดอน เป็นแพลตแบบใหม่สุดแบบหนึ่ง ที่ให้บริการอาหารและการดูแลสุขภาพความสะอาดโดยรวมอยู่ในราคาค่าเช่า ผมกล่าวหาเขา (และเขาก็ยอมรับ) ว่าเลือกที่นี่ก็เพียงเพราะตัวอาคารมีรูปทรงและสัดส่วนเป็นเรขาคณิตอย่างเคร่งครัดเท่านั้น

“แต่มันก็จริงนะ เพื่อนรัก อาคารหลังนี้มีสัดส่วนสมมาตรอย่างน่าพอใจที่สุดเลย คุณไม่คิดอย่างนั้นรี”

ผมบอกเขาว่ามันดูเหลี่ยมเกินไปในความเห็นผม และถามเขาโดยอ้อมถึงเรื่องตลกเรื่องหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นเมื่อนานมาแล้วว่า ในอาคารที่พุกสุดทันสมัยนี้ พวกเขาสามารถทำให้แม่ไก่ออกไข่เป็นฟองสี่เหลี่ยมด้วยหรือไม่

บิวโรต์หัวเราะชอบใจ

“อา คุณจำเรื่องนั้นได้รีนี่ บัดโฮ! ไม่ได้หรอก วิทยาศาสตร์ยังทำให้แม่ไก่ปรับตัวเข้ากับรสนิยมสมัยใหม่ไม่ได้ พวกมันยังออกไข่ฟองไม่เท่ากัน และสี่เหลี่ยมกันน้อยอยู่เลย!”

ผมสำรวจสหราชอาณาจักรอย่างรักใคร่ เขาดูแข็งแรงอย่างน่าทึ่ง แขนงไม่แก่ลงไปกว่า

ครั้งหลังสุดที่ผมเห็นแม่แต่วันเดียว

“คุณดูกระป๋องกระเปาะจริงนะ บิวโรต์” ผมพูด “แทบไม่แวกไปกว่าเดิมเลย อันที่จริงผมต้องบอกว่าผมคุณหงอกน้อยลงด้วยซ้ำ เทียบกับตอนที่ผมเจอคุณ ครั้งสุดท้าย ถ้าเป็นไปได้ล่ะก็”

บิวโรต์ฉีกยิ้มกว้างให้ผม

“แล้วทำไมถึงจะเป็นไปไม่ได้ล่ะ ก็ค่อนข้างจะจริงอยู่นะ”

“คุณหมายถึง ผมคุณเปลี่ยนจากผมหงอกกลายเป็นผมดำ แทนที่จะจากดำไปเป็นหงอกงั้นรึ”

“ถูกเฟง”

“แต่ทางวิทยาศาสตร์แล้วมันเป็นไปได้เลยนะ!”

“ผิดแล้ว”

“แต่ก็ทำได้ไม่น้อยมากจริง ๆ และดูเหมือนจะผิดธรรมชาติชอบกลด้วย”

“คุณนี่เหมือนเดิมเลยนะ เอสติงส์ คุณมีจิตใจที่ตรงและไม่เคยนึก ระแวงอะไรทั้งสิ้น เวลาไม่ทำให้สิ่งนี้ในตัวคุณเปลี่ยนไปเลย! คุณรับรู้ข้อเท็จจริง มาอย่างหนึ่ง แล้วก็พูดบทสรุปออกมาทันทีโดยไม่รู้ตัวด้วยซ้ำว่าทำอย่างนั้นอยู่!”

ผมจ้องเขาอย่างงุนงง

เขาเดินเข้าไปในห้องนอนโดยไม่พูดไม่จา และกลับออกมาพร้อมกับขวด ไบหนึ่ง เขายื่นมันมาให้ผม

ผมรับมา ยังคงไม่เข้าใจอยู่ครู่หนึ่ง

บนขวดมีข้อความว่า

รีวิวิท คีนสีธรรมชาติให้แก่เส้นผม

รีวิวิท ไม่ใช่ยาย้อมผม มีห้าเฉดสี

เทาดำ น้ำตาลไหม้ น้ำตาลแดง น้ำตาล ดำ

“บิวโรต์” ผมร้อง “คุณย้อมผมหรือนี้!”

“อา ในที่สุดคุณก็เข้าใจเสียที!”

“เพราะ อย่างนี้เอง ผมคุณถึงได้ดำกว่าตอนที่ผมกลับมาคราวก่อน เยอะเลย”

“ถูกต้อง”

“โอ้ถั่ง” ผมครวญ ฟันจากอาการรอกสันขวัญหาย “ผมเดาว่าครั้งต่อไป ที่ผมกลับมาเยี่ยมบ้าน ผมอาจพบว่าคุณติดหนวดปลอมก็ได้...หรือตอนนี้คุณทำ

อยู่แล้วกระมัง”

บัวโรจน์หัวหน้า หนวดคือจุดเปราะของเขามาแต่ไหนแต่ไร เขากฎมีใจกับมันอย่างสุดซึ้ง คำพูดของผมแทงใจเขาอย่างจัง

“เปล่า ๆ จริง ๆ นะ มงนามี ผมภาวนาต่อพระเจ้าผู้เมตตาให้อีกนานกว่าจะถึงวันนั้น หนวดปลอม! แกลเลอร์เรอร์! (ช่างน่าสยดสยองอะไรอย่างนี้!)”

เขากระตุกมันแรง ๆ เพื่อรับประกันกับผมว่าเป็นของแท้

“อ้อ มันยังดกดำอยู่มากเสียด้วยนะ” ผมบอกเขา

“เนสปาล์ (ใช่ไหมล่ะ) ผมยังไม่เคยเห็นหนวดใครในทั้งเมืองลอนดอน ทาบของผมได้ติด”

และเหมือนของจริงด้วย ผมคิดในใจ แต่ไม่มีทางทำร้ายจิตใจบัวโรจน์ด้วยการพูดเช่นนั้นออกไป

ผมจึงถามเขาว่ายังมีโอกาสฝึกฝนทักษะวิชาชีพอยู่บ้างหรือไม่แทน

“ผมรู้” ผมพูด “ว่าคุณเกษียณมาหลายปีแล้ว...”

“เซตเวร (ถูกต้อง) แล้วก็หันไปปลุกแดง! แต่จู่ ๆ ก็มีกรรมวาจากรรมเกิดขึ้น ผมก็เลยส่งแดงไปบูชาปีศาจ หลังจากนั้นเป็นต้นมา...ผมรู้ว่า คุณจะพูดอะไร ผมก็เหมือนนางเอกโอเปร่าที่จัดการแสดงส่งท้ายเพื่ออำลาวงการเป็นการถาวร! เพียงแต่การแสดงอำลานั้นมันเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ตั้งไม่รู้กี่รอบต่อกี่รอบ!”

ผมหัวเราะ

“มันเป็นอย่างนั้นจริง ๆ นะ ทุกครั้งที่ผมพูดว่า เออละ จบกันซะที แต่ก็ไม่ต้องมีอะไรโผล่มาทุกทีสิน่า! และผมขอยอมรับละ เพื่อนรัก ทุกวันนี้ผมเลิกคิดที่จะเกษียณแล้ว ถ้าเซลล์ลีทาโน่ย ๆ ไม่ได้ออกกำลังเสียบ้าง มันจะถูกสนิมกิน”

“เข้าใจละ” ผมว่า “คุณก็เลยออกกำลังมันในปริมาณที่พอเหมาะ”

“ถูกต้อง ผมคิดและเลือกเพื่อนอย่างดี สำหรับแอร์กูล บัวโรจน์ ทุกวันนี้ต้องเป็นอาชญากรรมชั้นนำเท่านั้น”

“ที่ผ่านมามีอาชญากรรมชั้นนำเกิดขึ้นมากไหม”

“ปาล์มาล (พอใช้ได้) เมื่อไม่นานมานี้ผมก็เกือบไป”

“เกือบทำคดีพลาดหรือ”

“เปล่า ๆ” บัวโรจน์ดูตกใจมาก “แต่ผม...ผม แอร์กูล บัวโรจน์ เกือบจะเอาชีวิตไม่รอด”

ผมผิวปากหวิว

“ช่างเป็นฆาตกรที่ใจเด็ดเสียจริง!”

“เลนเล่อเสียมากกว่า” บัวโรจน์ว่า “ใช่แล้ว...เลนเล่อ แต่อย่าไปพูดถึงมันเลย

รู้ไหม เอสติงส์ ผมถือว่าคุณเป็นตุ๊กตานำโชคของผมในหลายๆ ทางนะ”

“จริงหรือ” ผมว่า “ในทางไหนบ้างล่ะ”

บัวร์ดท์ไม่ตอบคำถามตรงๆ เขาพูดของเขาต่อ

“ทันทีที่รู้ว่า คุณจะมาหา ผมบอกตัวเองว่า จะต้องมียะไรเกิดขึ้นแน่นอน เหมือนสมัยก่อนที่เราออกไปไล่ล่าด้วยกันนั่นไง เราสองคน และถ้าเป็นอย่างนั้นจริง มันก็ต้องเป็นเรื่องที่ไม่ธรรมดา มันต้องเป็นเรื่องอะไรสักอย่าง” เขาโบกมือไปมาด้วยความตื่นเต้น “อะไรสักอย่างที่ เรอแซร์เซ ละเอียดย่อน *ประณีต*...” เขาพูดคำหลังสุดซึ่งนี่ก็คำแปลไม่ออกอย่างออกรสเต็มที

“จริงๆ นะ บัวร์ดท์” ผมพูด “ใครมาได้ยื่นข้อหานี้ว่าคุณกำลังหาอาหารเย็นที่โรงแรมริทซ์”

“ในขณะที่เราไม่สามารถสั่งอาหารกรรมได้ตามใจชอบวันนี้ จริงที่สุด” เขาถอนหายใจ “แต่ผมเชื่อในโชค ในชะตาชีวิต และถ้าคุณเชื่ออย่างนั้นเหมือนกัน มันก็เป็นชะตาชีวิตของคุณที่ทำให้คุณต้องมายืนเคียงบ่าเคียงไหล่กับผม และช่วยป้องกันไม่ให้ผมทำความผิดพลาดที่ไม่อาจให้อภัยได้”

“อะไรบางอย่างที่คุณเรียกว่าความผิดพลาดที่ไม่อาจให้อภัยได้”

“การมองข้ามสิ่งที่เห็นกันอยู่ไหน”

ผมครุ่นคิดเรื่องนี้ และไม่พบประเด็นของมัน

“อ้อ” ในไม่ช้าผมก็เอ่ยพร้อมๆ กับยิ้มให้ “แล้วอาหารกรรมชิ้นนี้ที่คุณว่านี่ มันไพล่มาหรือยัง”

“*ปาร์ล้องกอร์ (ยังเลย)* อย่างน้อยก็...”

เขาเงยไปเล็กน้อย หน้าผากย่นเพราะความสับสน มือทั้งคู่จัดข้าวของอย่างสองอย่างที่ผมทำให้มันตั้งเอียงผิดที่ผิดทางอย่างไม่ตั้งใจโดยอัตโนมัติ

“ผมไม่แน่ใจ” เขาพูดซ้ำๆ

มียะไรแปลกๆ ในน้ำเสียงของเขาที่ทำให้ผมมองด้วยความแปลกใจ

รอยย่นบนหน้าผากยังคงอยู่

แล้วจู่ๆ เขาก็ผงกศีรษะหันๆ อย่างตัดสินใจได้ ก่อนจะเดินตัดห้องไปที่โต๊ะเขียนหนังสือข้างหน้าต่าง ผมคงไม่ต้องบอกกระมังว่า ข้าวของบนโต๊ะตัวนั้นถูกคัดแยกและจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ เขาจึงหยิบเอกสารฉบับที่ต้องการได้ทันที

เขาเดินกลับมาหาผมอย่างเชื่องช้า ในมือมีจดหมายฉบับหนึ่งซึ่งถูกเปิดแล้ว เขาอ่านทวนอีกรอบ ก่อนจะส่งมาให้ผม

“บอกผมที *มงนามี*” เขาพูด “คุณคิดยังไงกับสิ่งนี้”

ผมรับจดหมายจากบัวร์ดท์ด้วยความสนใจ

ข้อความในจดหมายพิมพ์ด้วยพิมพ์ดีดบนกระดาษสีขาวแผ่นหนา

คุณแอร์กูล ปัวโรต์ คุณปลาบปลืมตัวเองมากใช้ไหม ที่สามารถไขปริศนาลึกลับซึ่งยากเกินไปสำหรับตำรวจ อังกฤษปัญญาทึบผู้นำลงสารของเรา ขึ้นมาด้วยกัน คุณปัวโรต์ ผู้แสนฉลาด ว่าคุณจะฉลาดได้สักแค่ไหน คุณอาจพบว่า ปริศนานี้ยากเกินกว่าจะคลี่คลายก็เป็นได้ จงมองหา แอนโดเวอร์ในวันที่ ๒๑ เดือนนี้

ด้วยความเคารพ

เอบีซี

ผมเหลือบมองซองจดหมาย ข้อความบนหน้าซองเป็นตัวพิมพ์ดีดเช่นเดียวกัน “ประทับตราไปรษณีย์ดับเบิลยูซี ๑” ปัวโรต์พูดเมื่อผมหันไปให้ความสนใจ ตราไปรษณีย์ “เอ้อ คุณมีความเห็นอย่างไร”

ผมยกไหล่พร้อมกับส่งจดหมายคืนให้

“พวกคนบ้านะ ผมเข้าใจว่าอย่างนั้น”

“คุณมีความเห็นแค่นั้นรี”

“เอ้อ มันไม่เหมือนฝีมือคนบ้าในสายตาคูณหรือไง”

“ใช่ เพื่อนรัก มันเหมือน”

น้ำเสียงของปัวโรต์เคร่งเครียด ผมมองเขาด้วยความแปลกใจ

“คุณจริงจังกับมันมากนะ ปัวโรต์”

“คนบ้านะ มงนามี เราสมควรต้องจริงจังด้วยให้มาก คนบ้าคือคนที่อันตรายอย่างยิ่ง”

“ใช่ แน่หนอน นั่นก็จริง...ผมไม่ทันได้คิดมุนั้น...แต่ความหมายของผมคือ มันฟังดูเหมือนจะเป็นเรื่องแหกตาปัญญาอ่อนเสียมากกว่า อาจเป็นพวกโง่เง่า รักสนุกที่กระดกไปเกินแปด”

“กอมมองด์ (ยังงั้นนะ) เก้าหรือ เก้าอะไร”

“ไม่มีอะไร ก็แค่สำนวนนะ ผมหมายถึงคนที่เมา ไม่ใช่ ให้ตายสิ คนที่ดื่มเกินขีดจำกัดของตัวเองไปนะ”

“แมร์ซี (ขอบใจนะ) เอสติงส์ ผม คุ่น กับคำว่า‘เมา’ดี อย่างที่คุณว่า อาจไม่มีอะไรมากกว่านั้นก็ได้...”

“แต่คุณคิดว่ามีหรือ” ผมถาม สะดุดใจกับน้ำเสียงของเขาซึ่งเหมือนจะ

ไม่ค่อยชอบใจเท่าไร

บิวโรต์ส่ายศีรษะอย่างกลางแกลงใจ แต่ไม่พูดอะไรออกมา

“คุณทำอะไรกับมันไปแล้วบ้าง” ผมถามต่อ

“ใครจะทำอะไรได้ล่ะ ผมเอาให้แจ๊มป์ดู เขามีความเห็นเหมือนคุณ เรื่องแหกตาโง่ๆ นั่นคือคำที่เขาใช้ พวกที่สกอตแลนด์ยาร์ดได้รับของพรรคนี้อยู่ ทุกวันทุกวัน ตัวผมเองก็เคยได้...”

“แต่คุณจริงจังกับฉบับนี้นี่หรือ”

บิวโรต์ตอบซ้ำๆ

“มีอะไรบางอย่างในจดหมายฉบับนั้นที่ผมไม่ค่อยชอบใจ เอสติงส์...”

น้ำเสียงของเขาสะดุดใจผมแม้ผมจะไม่ตั้งใจ

“คุณคิดว่า...อะไร”

เขาส่ายศีรษะและหยิบจดหมายขึ้นมา จากนั้นเอากลับไปเก็บที่โต๊ะเขียนหนังสือ

“ถ้าคุณจริงจังกับมันขนาดนั้น ทำอะไรสักอย่างไม่ได้หรือ” ผมถาม

“ตามเคยนะ พ่อนักลงมือ! แต่จะมีอะไรให้ทำเล่า ตำรวจห้องที่เห็นจดหมายนี้แล้ว แต่ไม่คิดว่าเป็นเรื่องจริงจังเหมือนกัน ไม่มีรอยนิ้วมือบนจดหมาย ไม่มีเบาะแสที่จะสาวไปถึงตัวคนที่อาจเป็นคนเขียน”

“อันที่จริงก็มีแค่สัญญาชัตตวนของคุณเท่านั้นเองนะ”

“ไม่ใช่สัญญาชัตตวน เอสติงส์ สัญญาชัตตวนเป็นคำที่แย่ *ความรู้* ของผมต่างหาก *ประสบการณ์* ของผม ที่บอกผมว่ามีอะไรบางอย่างไม่ชอบมาพากลในจดหมายฉบับนี้...”

บิวโรต์ออกท่าออกทางระหว่างที่นึกคำพูดไม่ออก จากนั้นส่ายศีรษะอีก

“ผมอาจตื่นตูมไปเองก็ได้ ถึงยังไงเราก็ทำอะไรไม่ได้อยู่แล้ว นอกจากรอ”

“เอ่อ วันที่ ๒๑ เป็นวันศุกร์ ถ้ามีการปล้นครั้งใหญ่เกิดขึ้นใกล้ๆ แอนโด้เวอร์ ันก็...”

“อ่า ันก็จะเป็นความสบายใจอย่างยิ่ง...!”

“*สบายใจจริง*” ผมถลึงตาจ้องเขา คำนั้นดูเป็นคำที่แปลกมากที่จะใช้ในสถานการณ์เช่นนี้

“การปล้นอาจจะเร็วใจ แต่มันไม่ทำให้คุณสบายใจแน่!” ผมทักท้วง

บิวโรต์ส่ายศีรษะแรงๆ

“ผิดแล้ว เพื่อนรัก คุณไม่เข้าใจความหมายของผม การปล้นจะถือเป็นความโล่งใจ เพราะมันจะกำจัดความกลัวอะไรอย่างอื่นไปจากใจผมได้”

“อะไรหรือ”

“ฆาตกรรม” แฮร์กูล บัวโรต์ บอก

ไม้ซุงจากคำบอกเล่าของร้อยเอกเอสตังส์

นายอะเล็กซานเดอร์ โบนาปาร์ต คัสต์ ลูกจากแก้อีและ
เข้มนมองรอบๆห้องนอนโกโรโกโสแบบคนสายตาสั้น แผลนหลังตั้งจากการนั่ง
ห่อตัว และเมื่อเขายืดตัวเต็มที่ ใครก็ตามที่เฝ้ามองอยู่จะตระหนักว่าแท้จริงแล้ว
เขาเป็นคนที่สูงเอาเรื่อง แต่การยืนหลังงอและการเพ่งมองแบบคนสายตาสั้นทำให้
คนเข้าใจผิด

เขาเดินไปที่เลื้อ้ออเวอร์โค้ตเก่าๆที่แขวนอยู่หลังประตู และหยิบบุหรี
ราคาถูกซองหนึ่งจากในกระเป๋าพร้อมด้วยไม้ขีดไฟ เขาจุดบุหรี จากนั้นย้อน
กลับไปโต๊ะที่นั่งเมื่อครู่ เขาหยิบคู่มือรถไฟขึ้นมาและศึกษามัน ก่อนจะหันกลับไป
พิจารณารายชื่อที่พิมพ์ด้วยพิมพ์ดีด เขาใช้ปากกาตี๊กชื่อแรกในรายการ

วันนี้คือวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มิถุนายน

๓

แอนโดเวอร์

ตอนนั้นกลางสี่ทุ่มที่บิวโรต์มีต่อจดหมายนิรนามที่เขาได้รับจับใจผมอย่างยิ่ง แต่แล้วเมื่อถึงวันที่ ๒๑ เข้าจริง ๆ ผมต้องยอมรับว่าผมกลับลืมเรื่องนี้ไปสนิท สิ่งแรกที่เตือนความจำของผมคือตอนที่สารวัตรสืบสวนแจ็ปปี้แห่งสกอตแลนด์ยาร์ดเดินทางมาเยี่ยมสหราชอาณาจักรของผม เรารู้จักนายตำรวจจากแผนกสืบสวนคดีอาชญากรรมคนนี้นี้มานานหลายปี เขาทักทายผมอย่างเป็นกันเองยิ่ง

“เอ้อ ไม่นึกไม่ฝันเลยนะนี่” แจ็ปปี้อุทาน “ผู้กองเอสติงส์กลับมาจากบ้านป่าเมืองเถื่อนแล้ว! ชวนให้นึกถึงสมัยก่อนชะมัด ที่ได้เห็นคุณอยู่ที่นี้กับเมอซีเยอร์ บิวโรต์แบบนี้ คุณดูดีด้วยนะ แค่มบางลงไปนิดหน่อย เอ้อ แต่สุดท้ายเราทุกคนก็ลงเอยอีหروبเดียวกันนี่ละ ตัวผมเองก็เหมือนกัน”

ผมหัวเราะเล็กน้อย เพราะเข้าใจมาตลอดว่าการบรรจงหิวผมมาปิดกลางกระหม่อมจะช่วยอำพรางอาการผมบางที่แจ็ปปี้พูดถึงไม่ให้เป็นสิ่งที่สังเกต อย่างไรก็ตาม เป็นที่รู้โดยทั่วกันว่าแจ็ปปี้ไม่เคยมีชื่อเสียงด้านการใช้วาทศิลป์เวลาพูดถึงผมด้วยเหตุนี้ผมจึงตีหน้าขรึ้น และเอออไปกับเขาว่าไม่มีใครในกลุ่มพวกเราดูหนุ่มลงจริงๆ

“ยกเว้นเมอซีเยอร์บิวโรต์ที่อยู่ตรงนี้” แจ็ปปี้ว่า “เขาจะเป็นนายแบบโฆษณาที่ดีที่สุดให้กับโทนิคบำรุงเส้นผม หมวดเคราที่งอกขึ้นใหม่จะละเอียดกว่าที่เคย นอกจากนั้นเขายังกลายเป็นจุดสนใจตอนอายุหนุ่มนี้ด้วย ยิ่งเมื่อผนวกคดีต่งๆ แห่งยุคทั้งหมดเข้าไปด้วยแล้ว ทั้งปริศนาบนรถไฟเอย ปริศนากลางเวหาเอย แล้วถึงความตายของคนชั้นสูงอีก โอ เขาไปโผล่ทางนั้นที่ ทางนี้ที่ ไม่ว่าจะหันไปทางไหนก็เจอเขา เขาไม่เคยมีชื่อเสียงขนาดนี้เลยตั้งแต่เกษียณมา”

“ผมบอกเอสติงส์ไปแล้วว่า ผมเหมือนนางเอกโอเปราที่มักจะขอเปิดการแสดงเพิ่มอีกสักรอบเสมอ” บิวโรต์พูดยิ้มๆ

“ผมจะไม่แปลกใจเลยถ้าสุดท้ายคุณลงมือสืบเรื่องการเสียชีวิตของคุณด้วยตัวเอง” แจ็บบี้พูดพร้อมกับหัวเราะชอบใจ “เป็นความคิดที่เข้าท่า น่าจะเอาไปใส่ในหนังสือนะ”

“เอสติงส์จะต้องทำหน้าที่นั้น” บิวโรต์พูดพลางมองผมตาเป็นประกาย

“ฮ่าๆ! นั่นคงเป็นเรื่องตลกมากที่สุดที่เคยเจอ ต้องตลกมากแน่ๆ” แจ็บบี้หัวเราะร่วน

ผมไม่เข้าใจว่าทำไมความคิดนี้ถึงได้นำขึ้นถึงขนาดนั้น แต่ไม่ว่าจะอย่างไร ผมคิดว่ามันเป็นมุกตลกที่ไม่ค่อยมีรสนิยมสักเท่าไร บิวโรต์ ตาเข้มน่าสงสาร เขาชักเลอะเทอะใหญ่แล้ว เขาไม่ควรเห็นดีเห็นงามกับมุกตลกกว่าด้วยความตายที่กำลังคืบไถ่เข้ามาของตัวเอง

ท่าทีของผมคงแสดงให้เห็นว่าผมรู้สึกอะไรอยู่ เพราะแจ็บบี้ปรับเปลี่ยนเรื่อง “คุณรู้เรื่องจดหมายนิรนามของเมอซีเยอร์บิวโรต์หรือเปล่า”

“ผมเอาให้เอสติงส์ดูแล้วเมื่อวันก่อน” เพื่อนผมตอบ

“จริงสิ” ผมอุทาน “ผมลืมไปแล้วนะนี่ ขอคิดก่อน ในจดหมายเอ่ยถึงวันที่เท่าไรนะ”

“๒๑” แจ็บบี้ตอบกลับมา “ผมแวะมาเพราะเรื่องนี้แหละ วันที่ ๒๑ คือเมื่อวาน และด้วยความที่อยากรู้ เมื่อคืนผมก็เลยโทร.ไปถามทางแอนโดเวอร์ดูปรากฏว่ามันเป็นแค่เรื่องแหกตา ไม่มีอะไรเกิดขึ้นทั้งนั้น ยกเว้นหน้าต่างร้านค้าบานหนึ่งแตกเพราะเด็กปาก้อนหินใส่ แล้วก็มีความขี้เมาสองสามคนก่อเรื่องวุ่นวายเพราะฉะนั้นนี่จึงเป็นครั้งหนึ่งที่สหายชาวเบลเยี่ยมของเราคาดการณ์ผิด”

“ผมโล่งอกนะ ต้องขอสารภาพ” บิวโรต์ยอมรับ

“เป็นอันว่าคุณตื่นตูมไปเองสินะ” แจ็บบี้สัพพยอกอย่างเป็นมิตร “ขอพระเจ้าอำนวยการ วันๆเราได้รับจดหมายแบบนี้เป็นสิบๆฉบับ! คนที่หาอะไรดีไปกว่านี้ทำไม่ได้ หนำซ้ำยังปัญญาอ่อนนิดหน่อย คนพวกนี้จะนั่งลงและเขียนจดหมายพวกนี้ พวกเขาไม่มีเจตนาร้ายหรอก! แค่ความตื่นเตนในชีวิตเท่านั้นเอง”

“ผมโง่จริงๆที่ไปจริงจังกับมันขนาดนี้” บิวโรต์พูด “ไปเสื่กับเรื่องที่ไม่เป็นเรื่องแท้ๆ”

“คุณสับสน ไม่รู้ว่าอันไหนหงจ้กร อันไหนดอกบัว” แจ็บบี้ว่า

“ปาร์ตง (ว่าไงนะครับ)”

“แค่สุภาชิตนะ เอ้อ ผมต้องไปก่อนละ มีธุระนัดหน่อยบนถนนถัดไป ต้องไปรับเครื่องเพชรที่ถูกขโมยไปคืน ผมแค่แวะมาส่งข่าวก่อนเพื่อให้คุณสบายใจ นำเสียดายนะที่เชลล์ลีเทาพวกนั้นต้องทำงานโดยไม่จำเป็น”

เจ็บปิ้งทั้งท้ายด้วยคำพูดนี้และหัวเราะอย่างอารมณ์ดี จากนั้นก็กลับออกไป
 “เขาไม่เปลี่ยนไปเท่าไหร่นัก เจ็บปิ้งผู้แสนดีนี่นะ ว่าไหม” บิวโรต์ถาม
 “เขาดูແ່งไปเยอะ” ผมออกความเห็น “ผมหงอกจนจะดูเหมือนตัว
 แบดเจอร์อยู่แล้ว” ผมเสริมอย่างผู่ใจเจ็บ

บิวโรต์กระแอมและพูดว่า

“รู้อะไรไหม เอสติงส์ มีอุปกรณเล็ก ๆ ซึ่หนึ่ง ซ่างทำผมประจำตัวผม
 เป็นนักประดิษฐ์ที่เก่งฉกาจ เราเอาอุปกรณ์ชิ้นที่ว่่านี้มาติดกับหนังศีรษะ จากนั้น
 ก็หัวผมมาปิดไว้ มันไม่ใช่วิกนะ คุณเข้าใจใช่ไหม แต่ว่า...”

“บิวโรต์” ผมคำราม “ขอพูดครั้งนี้ครั้งเดียวนะ ผมจะไม่ยอมเอาตัวไป
 เกลือกอกลัวกับสิ่งประดิษฐ์น่ารังเกียจของซ่างทำผมเฮงชวยของคุณเป็นอันตราย
 กระหม่อมของผมมันเป็นอะไรที่น่าหือ”

“ไม่เป็นอะไร ไม่เป็นอะไรเลย”

“ใช่ว่าผมกำลังจะ หัวล้าน เสียเมื่อไหร่”

“ไม่อยู่แล้ว! ไม่อยู่แล้ว!”

“อากาศร้อนจัดช่วงฤดูร้อนของที่นี่ทำให้ผมร่วงนิดหน่อยอยู่แล้วตาม
 ธรรมชาติ ผมว่าจะเอาโทนิคบำรุงเส้นผมดี ๆ กลับไปด้วยสักขวด”

“เพรซิเซมมอนด์ (ถูกต้องแล้ว)”

“และถึงยังไงก็เถอะ มันรุกรงการอะไรของเจ็บปิ้งละ เขามันปีศาจปากร้าย
 อยู่แล้ว หน้ซ่างยังแ่งอารมณ์ขึ้นด้วย เป็นคนประเภทที่จะหัวร่อหาหยถ้ามีคนดึง
 แก้อ้อออกตอนที่ใครกำลังจะหย่อนก้นลงไปนึ่ง”

“คนที่หัวเราะเรื่องพรรคอย่างนั้นมียะเยอะนะ”

“เป็นการกระทำที่ไร้สาระที่สุด”

“ถ้ามองในมุมของคนที่กำลังจะนั่งลงไป ก็ต้องเป็นอย่างนั้น”

“เอ้อ” ผมเอ่ย อารมณ์ดีขึ้นเล็กน้อย (ยอมรับเลยว่าผมอ่อนไหวกับเรื่อง
 ความบางของเรือนผม) “เสียใจด้วยนะที่สุดท้ายจดหมายนิรนามฉบับนั้นลงท้าย
 ก็ไม่ได้มีอะไรเลย”

“ผมเข้าใจผิดไปถนัดจริง ๆ ผมคิดว่าจดหมายนั้นมีกลิ่นไม่สู้ดี แต่กลายเป็น
 ว่ามันเป็นแค่ความเขลาเท่านั้นเอง โธ่เอ๊ย ผมแแก่และซึ่ระแวงเหมือนสุนัขเฝ้าบ้าน
 ตาบอดที่ซู่แ่ง ๆ ทั้งที่ไม่มียะไรอยู่ตรงนั้นเลย”

“เป็นอันว่าถ้าผมจะร่วมมือกับคุณ เราก็ต้องมองหาอาชญากรรม ‘ชั้นนำ’
 อื่นแล้วสินะ” ผมพูดหัวเราะ ๆ

“จำที่คุนพูดไว้เมื่อวันก่อนได้ไหม ที่ว่าถ้าเราสั่งอาชญากรรมได้ตามใจชอบ

เหมือนสั่งอาหารเย็นนั่นนะ ถ้าทำได้ คุณจะสั่งอะไร”

ผมพลอยสนุกไปกับอารมณ์ขันของบิวโรต์

“ขอคิดก่อน มาดูรายการอาหารกันก่อนดีไหม ปล้น ต้มตุ๋น ไ้มละ ไม่เอาดีกว่า ดูเป็นมังสวิรัตินะ มันต้องเป็นการฆาตกรรม การฆาตกรรมสดๆ ชนิดที่เลือดยังหยดตังๆ พร้อมเครื่องเคียงชนิดหน้อย แน่ละ”

“เน่อยู่แล้ว ออร์เดิร์ฟล่ะ”

“เหยื่อจะเป็นใคร ผู้ชายหรือผู้หญิงดี ผมว่าผู้ชายดีกว่า คนใหญ่คนโต เศรษฐีอเมริกัน นายกรัฐมนตรี เจ้าของหนังสือพิมพ์ ส่วนสถานที่เกิดเหตุ เอ้อ จะเสียหายตรงไหนถ้าเป็นห้องสมุดเก่าแก่ชั้นเยี่ยม ไม่มีบรรยากาศที่ไหนเหมือนที่นั่นอีกแล้ว ส่วนอาวุธก็ เอ้อ อาจเป็นกริชใบคดหน้าตาแปลกๆ หรือวัตถุๆ อย่างเทวรูปหินสลัก...”

บิวโรต์ถอนหายใจ

“หรือไม่ก็ แน่ละ” ผมพูดต่อ “ยังมียาพิษอีกอย่าง แต่มันต้องอาศัยความรู้เฉพาะทาง ไม่อย่างนั้นก็อาจมีเสียงปืนรีวอลเวอร์ดังกึกก้องยามวิกาล แล้วก็ต้องมีสาวสวยคนสองคน...”

“ที่มีผมสีน้ำตาลแดง” สหายของผมเพิ่มพำ

“มุกเดิมๆ อีกแล้วนะ แน่นอน หนึ่งในสาวสวยสองคนนั้นต้องตกเป็น ผู้ต้องสงสัยอย่างไม่เป็นธรรม เกิดการเข้าใจผิดระหว่างเธอกับชายหนุ่ม หลังจากนั้น ก็เริ่มมีผู้ต้องสงสัยรายอื่นๆ โผล่มา หญิงชราที่ชั่วร้ายและเต็มไปด้วยพิษสง เพื่อน หรือคู่อริของผู้ตาย เลขาการผู้เงิบขริมซึ่งสุดท้ายจะกลายเป็นม้ามืด ผู้ชายที่ร่าเริง กิริยามารยาทโฉบเฉี่ยว และคนรับใช้หรือคนดูแลสัตว์สองสามคนที่ถูกลดออกจากงาน หรืออะไรพรรคินั้น แล้วก็มีส่วนที่สืบสวนที่โง่เขลาอย่างเจ็บป้ แล้วก็ เอ้อ นั่นก็เกือบครบแล้วนะ”

“นั่นคืออาชญากรรมชั้นนำในความคิดของคุณหรือ”

“ผมเข้าใจว่าคุณไม่เห็นด้วย”

บิวโรต์มองผมอย่างเศร้าใจ

“ที่คุณพูดมาทั้งหมดมันเหมือนบทคัดย่อชั้นดีของนิยายนักสืบแทบทุกเรื่อง ที่เคยถูกเขียนขึ้นมา”

“เอ้อ” ผมเอ่ย “ถ้าเป็น *คุณ* ละ จะสั่งอะไร”

บิวโรต์หลับตาและเอนหลังพิงพนักเก้าอี้ เสียงพูดแผ่วเบาหลังไหลจากริมฝีปาก

“อาชญากรรมที่ธรรมดาๆ อาชญากรรมที่ไม่มีอะไรซับซ้อน อาชญากรรม

ของคนที่มีชีวิตเรียบง่ายสงบ...จิตซีดมาก แองทิม (ใกล้ตัว) มาก”

“อาชญากรรมจะ แองทิม ได้ยังไง”

“สมมติว่า” บิวโรต์พึมพำ “คนสี่คนนั่งเล่นไพ่ปริตจ์กันอยู่ และคนหนึ่งซึ่งไม่ได้ร่วมวงเล่นด้วยนั่งอยู่บนเก้าอี้ข้างเตาผิง ตอนจบคืนนั้น ทุกคนพบว่าชายที่อยู่ข้างเตาผิงตายเสียแล้ว คนหนึ่งในสี่คนจากวงไพ่เดินไปฆ่าเขาตอนที่ไม่ใช่ตาตัวเองทิ้งไพ่ และกลับมาเล่นต่อเมื่อถึงตาของตัวเอง อีกสามคนไม่ทันสังเกตเห็นละอาชญากรรมของคุณ! ในสี่คนนี้ใครคือฆาตกร”

“เอ้อ” ผมเอ่ย “ผมไม่เห็นว่ามันจะตื่นเต้น ตรงไหนเลย!”

บิวโรต์เหลือบมองผมด้วยสายตาดำทมิ

“ไม่ตื่นเต้นหรอก เพราะไม่มีกรีซเปคคหน้าตาแปลกๆ ไม่มีการชู้กรรโชกทรัพย์ ไม่มีมรกดตซึ่งที่จริงคือดวงตาของเทวรูปที่ถูกขโมยมา ไม่มียาพิษจากตะวันออกซึ่งไม่มีทางตรวจพบ คุณชอบเรื่องเร้าใจประโลมโลกชนิดเข้าสายเลือดเอสติงส์ คุณไม่ได้ต้องการเห็นการฆาตกรรมแค่รายเดียว แต่คุณอยากเห็นมันเกิดขึ้นซ้ำๆ”

“ผมยอมรับ” ผมว่า “การฆาตกรรมครั้งที่สองมักทำให้หนังสือสนุกขึ้น ถ้ามีการฆาตกรรมเกิดขึ้นตั้งแต่บทแรก และคุณต้องติดตามการอ้างอิงฐานที่อยู่ของทุกคนไปจนหน้ารองสุดท้าย เอ้อ มันน่าเบื่อไปหน่อยนะ”

โทรศัพท์ดังขึ้น บิวโรต์ลุกไปรับสาย

“อัลโหล” เขาพูด “อัลโหล ใช่ครับ แอร์กูล บิวโรต์ พูดอยู่”

เขาฟังอยู่ราวหนึ่งหรือสองนาที จากนั้นผมก็เห็นสีหน้าของเขาเปลี่ยนไป คำพูดทางปากของบิวโรต์นั้นสั้นและไม่ปะติดปะต่อ

“เมล์อวี... (ถูกต้อง)”

“ครับ แน่นอน...”

“ครับ เราจะไป...”

“แน่นอนครับ...”

“อาจเป็นอย่างที่คุณว่า...”

“ได้ ผมจะเอาไปด้วย งั้นก็อาตุตตาเลอร์ (เจอกันเร็ว ๆ นี้)”

เขาวางหูโทรศัพท์และเดินตัดห้องมาหาผม

“แจ็บบีโทรมา เอสติงส์”

“แล้วยังไง”

“เขาเพิ่งกลับไปถึงยาร์ด มีข้อความจากทางแอนโดเวอร์...”

“แอนโดเวอร์รี” ผมร้องด้วยความตื่นเต้น

ปัวโรต์พูดซ้ำๆ

“หญิงชราคนหนึ่งชื่ออัลเซอร์ ซึ่งเป็นเจ้าของร้านขายบุหรืกับหนังสือพิมพ์ เล็กๆ แห่งหนึ่ง ถูกฆาตกรรม”

ผมคิดว่าผมรู้สึกผิดหวังอยู่นิดๆ ความสนใจที่ถูกปลุกเร้าขึ้นมาเมื่อได้ยิน ชื่อแอนโดเวอร์ผ่อนคลายไปเล็กน้อย ผมคาดหวังอะไรสักอย่างที่มีหัตถ์จรรย ไม่เคย พบเห็นที่ไหนมาก่อนในโลกหล้า! การฆาตกรรมหญิงชราเจ้าของร้านขายบุหรืเล็กๆ ๓ จะเป็นการกระทำที่ต่ำช้าและไม่น่าสนใจ

ปัวโรต์พูดต่อด้วยน้ำเสียงเคร่งเครียดและเซื่องช้าเช่นเดิม

“ตำรวจแอนโดเวอร์เชื่อว่าสามารถชี้ตัวชายที่ลงมือก่อเหตุได้...”

ผมรู้สึกถึงอาการเต้นตุบๆ จากความผิดหวังที่เกิดขึ้นเป็นระลอกที่สอง

“ดูเหมือนความสัมพันธ์ของผู้หญิงคนนี้กับสามีจะค่อนข้างแย่ เขาตีผม และเป็นลูกค้ำชั้นแล้ว เขาเคยขู่จะเอาชีวิตเธอมากกว่าหนึ่งครั้ง

“อย่างไรก็ตาม” ปัวโรต์พูดต่อ “เมื่อพิจารณาเรื่องที่เกิดขึ้น ตำรวจที่นั่น อยากรู้อุดมคตินิรนามที่ผมได้รับอีกครั้ง ผมบอกว่าคุณสองคนจะลงไป ที่ แอนโดเวอร์ทันที”

ความรู้สึกของผมกระเดื่องขึ้นเล็กน้อย ถึงอย่างไรอาชญากรรมที่ดูต่ำช้า อยากรู้อุดมคตินี้เป็นอาชญากรรมอยู่ดี ผมไม่ได้ข้องแวะกับอาชญากรรมและอาชญากร มานานเหลือเกินแล้ว

ผมแทบไม่ได้ฟังคำพูดต่อจากนั้นของปัวโรต์ แต่ในเวลาต่อมามันจะย้อน กลับมาหาผมอย่างมีความหมายทีเดียว

“นี่คือการเริ่มต้น” แอร์กูล ปัวโรต์ พูด

คุณนายอัลเซอร์

ผู้ที่ต้อนรับเราที่แอนโตเวอร์ คือเจ้าหน้าที่สืบสวนเกลน ผู้มีรูปร่างสูง ผมสีอ่อน และรอยยิ้มเป็นมิตร

เพื่อความกระชับ ผมคิดว่าควรสรุปข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีนี้อย่างย่อๆ เสียก่อน

เจ้าหน้าที่ตำรวจโดเวอร์เป็นผู้พบอาชญากรรมครั้งนี้ในเวลา ๑.๐๐ น. เช้ามีดวันที่ ๒๒ ระหว่างที่ออกลาดตระเวน เขาลองขยับประตูร้าน และพบว่ามันไม่ได้ล็อก เขาเดินเข้าไปในร้าน และที่แรกคิดว่าไม่มีใครอยู่ อย่างไรก็ตาม เมื่อฉายไฟไปหลังเคาน์เตอร์ เขาก็พบร่างของหญิงชราอนองงุ่มมอยู่ตรงนั้น เมื่ออัลลแพทย์ตำรวจมาถึงที่เกิดเหตุ ข้อเท็จจริงจึงปรากฏออกมาว่า หญิงชราถูกฆ่าอย่างแรงบริเวณหลังศีรษะ อาจเป็นตอนที่เธอกำลังเอื้อมหยิบบุหรี่ปากจุกขึ้นหลังเคาน์เตอร์ เธอต้องเสียชีวิตก่อนหน้านั้นราวเก้าถึงเจ็ดชั่วโมง

“แต่เราสามารถตีวงให้แคบลงกว่านั้นเล็กน้อย” เจ้าหน้าที่สืบสวนเกลนอธิบาย “เราพบว่าชายคนหนึ่งเข้าไปซื้อบุหรี่ปากจุกตอน ๑๗.๓๐ น. หลังจากนั้นก็มีชายอีกคนเข้าไปและพบว่าในร้านไม่มีใครอยู่ ขณะนั้นคือเวลาหกโมงห้านาที นั่นทำให้กรอบเวลาอยู่ระหว่าง ๑๗.๓๐ น. ถึง ๑๘.๐๕ น. จนถึงตอนนี้ผมยังไม่พบใครที่เห็นนายอัลเซอร์คนนี้อยู่แถวนั้น แต่ก็แน่ละ นี่ยังหัววันอยู่ เขาอยู่ที่ผับครีคราวน์สตอนสามทุ่มและค่อนข้างจะเมาไม่ได้สติ พอเราได้ตัวเขามา เขาจะถูกกักตัวไว้ในฐานะผู้ต้องสงสัย”

“ชื่อเสียงเขาไม่ค่อยดีหรือครับ คุณตำรวจ” ปีวโรต์ถามขึ้น

“หาดีไม่ได้เลยครับคุณ”

“เขากับภรรยาไม่ได้อยู่ด้วยกันหรือครับ”

“ไม่ครับ ทั้งคู่แยกทางกันเมื่อหลายปีก่อน อัลเซอร์เป็นคนเยอรมัน

เมื่อก่อนเขาเคยทำงานเสิร์ฟ แต่เนื่องจากติดเหล้า ก็เลยเริ่มไม่มีใครจ้าง ภรรยาของเขาออกไปทำงานนอกบ้านอยู่ช่วงหนึ่ง งานสุดท้ายของเธอคือเป็นแม่บ้านและแม่ครัวให้กับหญิงชราคนหนึ่ง ชื่อคุณโรส เธอเจียดเงินค่าจ้างของตัวเองให้สามีมากพอให้เขาอยู่ได้ แต่เขาเอาแต่เมาตลอด และมักตามไปอาละวาดทุกๆ ที่ที่ภรรยาทำงาน นั่นเป็นเหตุผลที่เธอทำงานกับคุณโรสซึ่งอยู่ที่เดอะแกรนด์ มันห่างจากแอนโดเวอร์ไปสามไมล์และอยู่ในชนบทที่เงียบสงบ เขาจึงไม่สามารถเดินทางไปหาเธอได้สะดวกนัก ตอนที่คุณโรสเสียชีวิต เธอทิ้งมรดกก้อนเล็กๆ ไว้ให้คุณนายอัลเซอร์ และผู้หญิงคนนี้ก็นำมาเป็นทุนรอนเปิดร้านขายบุหรี่ปริศกับหนังสือพิมพ์แห่งนี้ มันเป็นร้านเล็กๆ ขายแค่นูหรือตุ๊กๆ กับหนังสือพิมพ์ไม่กี่ฉบับอะไรพวกนั้น เธอหาเงินได้แค่พอเลี้ยงปากท้อง อัลเซอร์เคยมารังควานเธอเป็นพักๆ เธอให้เงินเขานิดๆ หน่อยๆ เพื่อให้เขาไปเสียให้พ้น เธอให้เงินเขาสลิปดาร์ทละสิบห้าซิลลิงเป็นประจำ”

“ทั้งคู่มีลูกด้วยกันไหม” บิวโรต์ถาม

“ไม่ครับ มีหลานสาวอยู่คนหนึ่ง เธอทำงานอยู่ใกล้ๆ โอเวอร์ตัน เป็นหญิงสาวที่เก่งและเด็ดเดี่ยวมาก”

“คุณบอกว่านายอัลเซอร์คนนี้เคยชมชู้ภรรยาหรือครับ”

“ใช่ครับ เขาเป็นคนน่ากลัวเวลาเมา ทั้งด่าทอและสาบานว่าจะทุบหัวเธอให้แหลก เธอมีชีวิตที่ยากลำบากจริงๆ ครับ คุณนายอัลเซอร์คนนี้”

“เธออายุเท่าไรครับ”

“ใกล้หกสิบ เป็นผู้หญิงที่น่านับถือและทำงานหนัก”

บิวโรต์พูดอย่างเคร่งขรึมว่า

“คุณตำรวจ ในความเห็นของคุณ อาชญากรรมครั้งนี้เป็นฝีมือนายอัลเซอร์หรือเปล่า”

เจ้าหน้าที่สืบสวนกระแอมอย่างระวังตัว

“ยังเร็วเกินไปหน่อยที่จะพูดอย่างนั้นครับ คุณบิวโรต์ แต่ผมอยากฟังจากปากฟรานซ์ อัลเซอร์ เองก่อนว่า เมื่อคืนเขาทำอะไรและอยู่ที่ไหน ถ้าเขาชี้แจงได้เป็นที่พอใจก็ดีไป ถ้าไม่...”

ความเงียบของเขามีความหมาย

“ไม่มีอะไรหายไปจากร้านใช่ไหมครับ”

“ไม่มีครับ เงินในลิ้นชักไม่ถูกแตะต้อง ไม่มีร่องรอยการปล้นทรัพย์”

“คุณคิดว่านายอัลเซอร์คนนี้เมาแล้วที่ร้าน อาละวาดใส่ภรรยาของเขา แล้วในที่สุดก็ฆ่าเธอนั่นหรือ”

“ดูเหมือนจะเป็นคำอธิบายที่มีความเป็นไปได้ที่สุด แต่ผมต้องยอมรับ ผมอยากดูจดหมายพิลึกๆ ที่คุณได้รับนั้นอีกครั้ง ผมสงสัยว่าเป็นไปได้ไหมที่มันจะมาจากนายอัลเซอร์คนนี้”

บัวโรตส่งจดหมายให้ เจ้าหน้าที่สืบสวนหมวดคิวอ่าน

“เท่าที่อ่าน ไม่น่าใช่ฝีมืออัลเซอร์” เขาพูดขึ้นในที่สุด “ผมไม่คิดว่าอัลเซอร์จะใช้คำว่า ตำรวจอังกฤษของเรา เว้นแต่ว่าเขากำลังพยายามทำตัวเจ้าเล่ห์เป็นพิเศษ ซึ่งผมไม่แน่ใจว่าเขามีสติปัญญาพอที่จะทำอย่างนั้น นอกจากนี้ผู้ชายคนนี้ยังหมดสภาพแล้วด้วย หมดชนิดไม่เหลือชิ้นดี มือของเขาสั้นเกินกว่าจะเขียนตัวหนังสือได้คมชัดขนาดนี้ หนาซ้ากระดากกับหมึกที่ใช้ยังเป็นของคุณภาพดีด้วย แปลกที่ในจดหมายพูดถึงวันที่ ๒๑ เดือนนี้ แต่แน่ละว่ามัน อาจเป็นเรื่องบังเอิญก็ได้”

“เป็นไปได้ครับ ใช่”

“แต่ผมไม่ชอบเรื่องบังเอิญแบบนี้เลย คุณบัวโรต มันประจวบเหมาะเกินไปหน่อย”

เขาเงิบไปหนึ่งหรือสองนาที หน้าผากปรากฏรอยย่น

“เอปี้ซี เอปี้ซีนี่จะเป็นใครได้บ้างนะ เราจะดูว่าแมรี ดราเวอร์ (คนนี่คือหลานสาว) จะช่วยอะไรเราได้บ้างไหม เรื่องนี้แปลกมาก ถ้าไม่มีจดหมายฉบับนี้ ผมยินดีวางเงินเดิมพันเลยว่าต้องเป็นฝีมือฟรานซ์ อัลเซอร์ อย่างแน่นอน”

“คุณรู้เรื่องเกี่ยวกับอดีตของคุณนายอัลเซอร์อยู่บ้างไหม”

“เธอเป็นชาวแฮมป์เชียร์ แต่ขึ้นไปทำงานที่ลอนดอนตั้งแต่ยังสาว เธอพบอัลเซอร์ที่นั่นและแต่งงานกับเขา สถานการณ์ของทั้งคู่คงต้องยากลำบากพอดูในช่วงสงคราม และเธอก็ทิ้งเขาไปในปี ๑๙๒๒ ตอนนั้นทั้งคู่อยู่ที่ลอนดอน เธอกลับมาที่นี่เพื่อหนีจากเขา แต่เขาก็รู้จนได้ว่าเธออยู่ที่ไหนและตามเธอมาคอยตามรั้งความเพื่อเรียกเงินจากเธอ...” ตำรวจนายหนึ่งเข้ามา “ว่าไง บริกิสมีอะไร”

“นายอัลเซอร์ครับผม เราพาตัวเขามาที่นี่แล้ว”

“งั้นรี พาเข้ามาในนี้เลย ไปเจอเขาที่ไหนล่ะ”

“แอบอยู่ในรถบรรทุกบนทางรถไฟครับ”

“อย่างนั้นหรือ พาเขาเข้ามาเถอะ”

ฟรานซ์ อัลเซอร์ เป็นตัวอย่างของความน่าสังเวชและไม่เจริญหูเจริญตาอย่างแท้จริง เขาร้องให้พุ่มพ่าย ผงะหนึ่ และโวยวายเอ็ดตะโรสลบกันไป ดวงตาพร่ามัวสอดสายมองหน้าคนนั้นทีคนนี่ที

“พวกคุณต้องการอะไรจากผม ผมไม่ได้ทำอะไรเลยนะ น่าอายและอับยศจริง ๆ ที่เอาตัวผมมาที่นี่! พวกคุณมันน่ารังเกียจ กล้าดียังไงถึงทำแบบนี้” แล้วท่าทีของเขาก็เปลี่ยนแปลงไป “เปล่า ๆ ผมไม่ได้หมายความว่าอย่างนั้นหรอก พวกคุณคงไม่ทำร้ายตาแก่ที่ลึนไร้ไม้ดอกหรอกนะ อย่าโหดร้ายกับเขานัก ใคร ๆ ก็โหดร้ายกับตาแก่ฟรานซ์ที่น่าสงสาร ตาแก่ฟรานซ์ที่น่าสงสาร”

คุณอัลเซอร์เริ่มร้องไห้กระซิก

“พอได้แล้ว อัลเซอร์” เจ้าหน้าที่สืบสวนพูด “สงบสติอารมณ์หน่อย ผมไม่ได้ตั้งข้อหาอะไรคุณ ยังไม่ใช่ตอนนี้ และคุณไม่จำเป็นต้องให้การอะไรทั้งนั้น ยกเว้นว่าจะสมัครใจ ในทางกลับกัน ถ้าคุณไม่เดือดเนื้อร้อนใจที่ภรรยาของคุณ ถูกฆาตกรรม...”

อัลเซอร์พูดชัดจิ่งหะขึ้นมา เขาตะเบ็งเสียงโหยหวน

“ผมไม่ได้ฆ่าเธอ! ผมไม่ได้ฆ่าเธอ! ทุกอย่างเป็นเรื่องโกหก! คนอังกฤษอย่างพวกคุณมันหมูโสรโครก ทุกคนจ้องจะเล่นงานผม ผมไม่มีวันฆ่าเธอ ไม่มีวัน”

“แต่คุณชู้ว่าจะทำบ่อยนี้ อัลเซอร์”

“เปล่าเลย ๆ คุณไม่เข้าใจ ก็แค่พูดไปซ้ำ ๆ อย่างนั้นเอง เป็นมุกซ้ำ ๆ ระหว่างผมกับออลิซ เธอเข้าใจดี”

“เป็นมุกที่ตลกเสียจริงๆ! อยากบอกเราไหมว่าช่วงคำของเมื่อวานคุณอยู่ที่ไหน อัลเซอร์”

“อยากสิ อยาก ผมจะบอกพวกคุณทุกอย่าง ผมไม่ได้เข้าไปใกล้ออลิซเลย ผมอยู่กับเพื่อน ๆ เพื่อนสนิท เราไปที่ผับเซเวนสตาร์ส หลังจากนั้นก็ย้ายไปเรดดีอ็อก...”

เขารีบพูดจนลื่นพันกัน

“ดิค วิลโลวส์ เขาอยู่กับผม แล้วก็มีตาแก่เคอร์ดี แล้วก็จอร์จ และ แพลตต์ด้วยอีกคน กับคนอื่น ๆ อีกเยอะแยะ ผมขอบอกว่าผมไม่ได้เข้าไปใกล้ออลิซเลยจริงๆ อาก ก็อตต์ (ไอ พระเจ้า) ผมพูดความจริงนะ”

เขาตะเบ็งเสียงโวยวายอีก เจ้าหน้าที่สืบสวนพยักหน้าให้ผู้ใต้บังคับบัญชา

“พาเขาออกไป กักตัวไว้ในฐานะผู้ต้องสงสัย”

“ผมไม่รู้ว่าคุณคิดยังไง” เขาพูดหลังจากชายชราที่ตัวสั้นนั่งงอและจุนเหียว ถูกพาตัวออกไปแล้ว โดยยังคงก่นด่าด้วยความอาฆาตไม่เลิก “ถ้าไม่ใช่เพราะจดหมายฉบับนั้น ผมจะพูดเลยว่าเขาเป็นคนทำ”

“แล้วพวกเพื่อน ๆ ที่เขาอ้างถึงล่ะครับ”

“ประวัติไม่ติดกันทั้งนั้น แต่ไม่มีใครกล้าให้การเท็จหรอก ผมไม่สงสัยเลยว่า

เมื่อคืนเขา อยู่กับคนพวกนั้นเป็นส่วนใหญ่ ที่สำคัญขึ้นอยู่กับว่ามีใครเห็นเขาเข้าไปใกล้ร้านระหว่างห้าโมงครึ่งถึงหกโมงหรือเปล่า”

บิวโรต์สายศิระะอย่างใช้ความคิด

“คุณแน่ใจหรือครับว่าไม่มีอะไรถูกหยิบไปจากร้าน”

เจ้าหน้าที่สืบสวนยกไหล่

“ขึ้นอยู่กับว่าคุณหมายถึงอะไร อาจมีใครแอบหยิบไปสักสองซอง แต่เป็นไปได้ยากมากเลยนะที่ใครจะฆ่าคนเพื่อของนั้น”

“และไม่มีอะไรที่...ผมจะพูดยังไงดี...ที่ถูกนำมาไว้ที่ร้านหรือครับ ไม่พบอะไรแปลกๆ ที่นั่นเลยหรือ ของที่อยู่ผิดที่ผิดทางนะ”

“มีคู่มือรถไฟเล่มหนึ่ง” เจ้าหน้าที่สืบสวนบอก

“คู่มือรถไฟหรือครับ”

“ถูกต้อง มันถูกวางคว่ำหน้าไว้บนเคาน์เตอร์ ดูเหมือนใครสักคนกำลังดูตารางรถไฟที่ออกจากแอนโดเวอร์ ไม่หญิงชราที่ลูกค้าสักคนของเธอ”

“เธอขายของแบบนั้นหรือเปล่าครับ”

เจ้าหน้าที่สืบสวนสายศิระะ

“เธอขายตารางรถไฟราคาถูกๆ ส่วนเล่มนี้เป็นเล่มใหญ่ แบบที่จะมีขายเฉพาะที่ร้านสมิธหรือร้านเครื่องเขียนใหญ่ๆ เท่านั้น”

บิวโรต์ตาเป็นประกาย เขาโน้มตัวไปข้างหน้า

เจ้าหน้าที่สืบสวนตาเป็นประกายเช่นกัน

“คุณบอกว่าคู่มือรถไฟ เป็นฉบับเบรดชอว์^๒ หรือฉบับเอบีซีครับ”

“คุณพระคุณเจ้า” เจ้าหน้าที่สืบสวนเกลนคราว “มัน คือ ฉบับเอบีซี”

^๒Bradshaw's Guide หนังสือตารางรถไฟและคู่มือเดินทาง จัดพิมพ์โดยดับเบิลยู. เจ. อาดัมส์ แห่งกรุงลอนดอน